09/01/2021

Συνέντευξη του Μητροπολίτου Αργολίδος σε Ρωσικό δίκτυο για τον Άγιο Λουκά

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αργολίδος

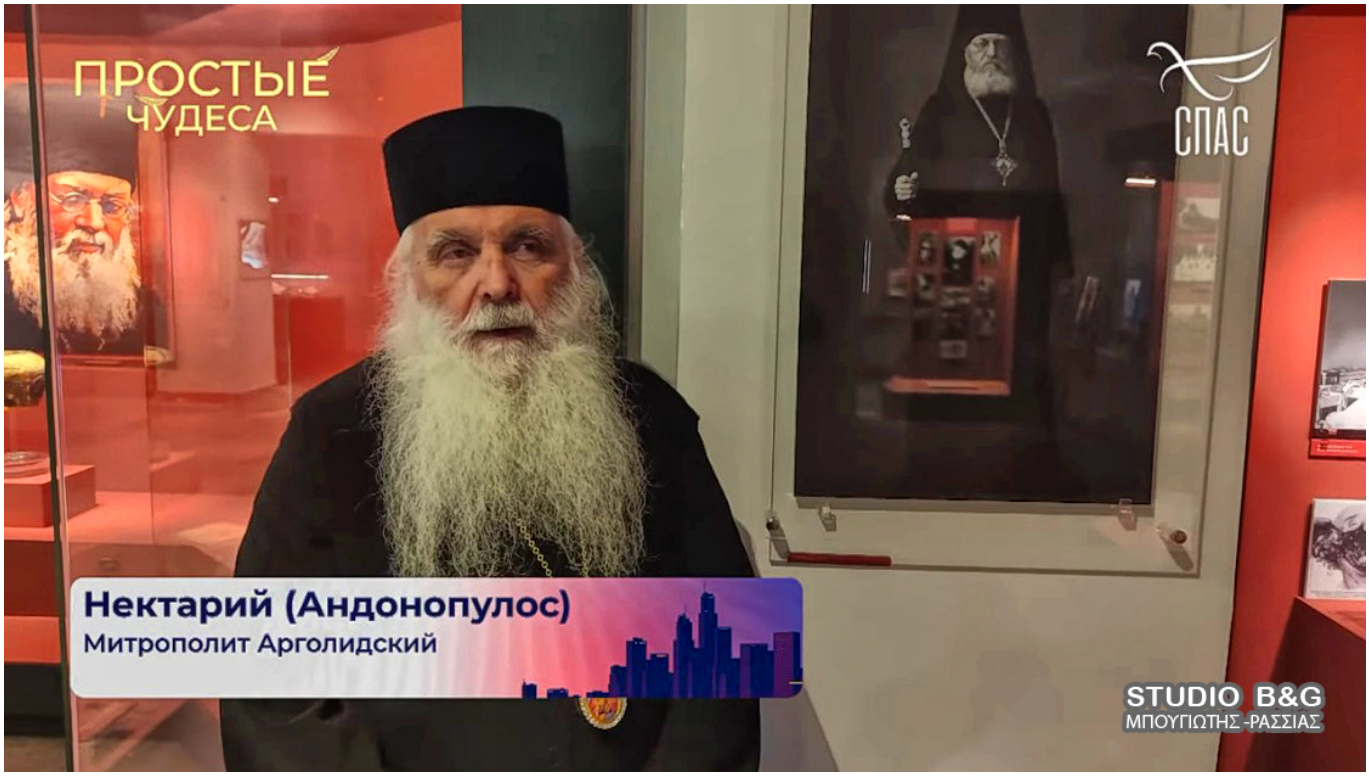

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αργολίδος κ. Νεκτάριος φιλοξενήθηκε στο Ρωσικό τηλεοπτικό δίκτυο SPAS και μίλησε για τον Άγιο Λουκά τον Ιατρό, Επίσκοπο Συμφερουπόλεως και Κριμαίας, το Μητροπολιτικό παρεκκλήσιο του Αγίου στην Αργολίδα και το μουσείο που είναι αφιερωμένο στη ζωή και το έργο του.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ:

Ο αρχιεπίσκοπος Λουκάς γεννήθηκε στις 27 Απριλίου 1877 στο Κερτς, στο ανατολικό ακραίο τμήμα της Κριμαίας. Ο πατέρας του, Φέλιξ Στανισλάβοβιτς Βόινο-Γιασενέτσκι (πολωνικά: Feliks Wojno-Jasieniecki), ήταν Πολωνός και καθολικός, ενώ η μητέρα του, Μαρία Δημήτριεβνα το γένος Κούντρινα (ρωσικά: Мария Дмитриевна Кудрина), ήταν Ορθόδοξη.

Από νεαρή ηλικία έδειξε ενδιαφέρον για τους πάσχοντες συνανθρώπους του. Αρχικά τον προσέλκυσε η δράση του κινήματος των Ναρόντνικων, στη συνέχεια όμως απομακρύνθηκε από αυτό και επέλεξε να σπουδάσει ιατρική, την εξάσκηση της οποίας είδε ως πεδίο κοινωνικής προσφοράς. Ξεκίνησε τις σπουδές του το 1898 στο Βασιλικό Πανεπιστήμιο του Αγίου Βλαδίμηρου στο Κίεβο.

Το 1920 εξελέγη καθηγητής της ανατομίας και χειρουργικής στο Πανεπιστήμιο της Τασκένδης. Νυμφεύτηκε τη νοσοκόμα Άννα Βασιλίγιεβνα, με την οποία απέκτησαν 4 παιδιά. Σε ηλικία 38 ετών έχασε τη σύζυγό του από φυματίωση. Δεν ξαναπαντρεύτηκε και επισκεπτόταν τον τάφο της συχνά, όταν το επέτρεπαν οι συνθήκες της ταραχώδους ζωής του. Εργαζόταν αδιάκοπα όλη τη διάρκεια της ημέρας επάνω στην επιστημονική του μελέτη, βαθιά προσηλωμένος στο όνειρό του: να σώζει ανελλιπώς ολοένα και περισσότερες ζωές, ανακουφίζοντας τον άνθρωπο από τον πόνο και το κακό. Στην προσπάθειά του αυτή πολλές φορές έφτανε στην υπερκόπωση, όμως δεν τα παράταγε, αφού αντλούσε δύναμη μέσα από την πολύωρη προσευχή και την του για τον Χριστό. Ο ίδιος υπέστη φοβερά μαρτύρια, φυλακίσεις, εξορίες και διωγμούς εξαιτίας της βαθιάς πίστης και ανυποχώρητης ομολογίας της ορθόδοξης πίστης του μπροστά σε δικαστήρια ή κρατικούς αξιωματούχους.

Το επιστημονικό έργο του

Ο άγιος Λουκάς ως ιατρός δημοσίευσε σαράντα επιστημονικά έργα. Τα πρώτα 12 χρόνια της δραστηριότητάς του είχε ήδη δημοσιεύσει τα δεκαεννέα από τα σαράντα έργα του. Τον απασχολούσε πολύ η γενική αναισθησία, που όπως έλεγε, την εποχή εκείνη «ήταν πολύ πιο επικίνδυνη από την ίδια τη χειρουργική επέμβαση». Γύρω στο 1909 κατάφερε να βρει έναν απλό και σίγουρο μαζί τρόπο τοπικής αναισθησίας. Με τη δική του μέθοδο έκανε 538 εγχειρήσεις με μεγάλη επιτυχία. Τότε ήταν 33 ετών.

Ένα κλασικό έργο του, το οποίο εκδόθηκε το 1934 είναι το βιβλίο «Δοκίμια για την χειρουργική των πυογόνων λοιμώξεων» έθεσε τα θεμέλια για μια ολόκληρη ιατρική ειδικότητα και το έργο του συνεχίζει να χρησιμοποιείται στην ιατρική ως και σήμερα.

Το 1946 τιμήθηκε με το Βραβείο Στάλιν, την κορυφαία διάκριση της προπολεμικής Ρωσίας για όλες τις επιστημονικές δημοσιεύσεις του. Ο ίδιος απείχε από την απονομή (αντίδραση αδιανόητη εκείνη την εποχή) χαρίζοντας το χρηματικό ποσό από το βραβείο Στάλιν στους πτωχούς.

Όμως στο βιβλίο του για τις πυογόνες λοιμώξεις δεν φαινόταν μόνο η επιστημονική κατάρτιση του συγγραφέα, αλλά και η αγάπη του για τους ασθενείς. Σε ένα σημείο γράφει: «Ξεκινώντας την εξέταση, ο γιατρός πρέπει να έχει υπόψη του, όχι μόνο την κοιλιακή χώρα, αλλά τον ασθενή εξ ολοκλήρου, τον οποίο δυστυχώς οι γιατροί συνήθως αποκαλούν ‘περίπτωση’. Ο άνθρωπος φοβάται και είναι απελπισμένος, η καρδιά του σπαρταρά, όχι μόνο με την κυριολεκτική σημασία της λέξης, αλλά και με τη μεταφορική της σημασία. Γι’ αυτό πρέπει να δυναμώσετε την καρδιά του, όχι μόνο με κάμφορα ή digulen, αλλά πρέπει να απαλλάξετε τον ασθενή από το άγχος και την ψυχολογική φόρτιση. Ο ασθενής δεν πρέπει να δει το χειρουργικό τραπέζι, τα έτοιμα εργαλεία, τους ανθρώπους με ιατρικές μπλούζες, με τις μάσκες στα πρόσωπα και τα γάντια στα χέρια. Κοιμίστε τον εκτός του χώρου του χειρουργείου. Επίσης φροντίστε να είναι ζεστός καθ’ όλη τη διάρκεια της εγχειρήσεως, διότι είναι πάρα πολύ σημαντικό.».

Ο γιατρός ως Χριστιανός

Ο άγιος Λουκάς ήταν πάντοτε πιστός Χριστιανός. Δεν έχανε λειτουργία και παρακολουθούσε όρθιος όλες τις παννυχίδες και τους όρθρους, τα Σάββατα, τις Κυριακές και τις ημέρες των ορθοδόξων γιορτών. Στο χειρουργείο είχε πάντα την εικόνα της Παναγίας, μπροστά στην οποία προσευχόταν για λίγα λεπτά πριν από κάθε επέμβαση. Έπειτα, μ’ ένα βαμβάκι ποτισμένο στο ιώδιο, έκανε το σημείο του σταυρού στο σώμα του ασθενούς, εκεί που θα γινόταν η τομή. Μόνο μετά από αυτά έλεγε με επισημότητα «το νυστέρι». Οι άθεοι συνάδελφοί του γρήγορα τον συνήθιζαν και δεν έδιναν σημασία, ενώ οι θρησκευόμενοι τα έβρισκαν αυτά πολύ φυσικά.

Όμως στις αρχές του 1920, μία από τις επιτροπές ελέγχου του νοσοκομείου όπου εργαζόταν τότε, έδωσε εντολή να ξεκρεμάσουν την εικόνα της Παναγίας, με αποτέλεσμα ο άγιος Λουκάς να αρνείται να μπει στο χειρουργείο. Παράλληλα η σύζυγος ενός από τα στελέχη του κόμματος εισήχθη στο νοσοκομείο ως έκτακτο

περιστατικό, και ζητούσε να χειρουργηθεί μόνο από τον Βόινο-Γιασενέτσκι, και έτσι ο σύζυγός της του υποσχέθηκε ότι αν η εγχείρηση γινόταν, την επόμενη ημέρα η εικόνα θα ήταν στη θέση της. Η εγχείρηση έγινε και ήταν επιτυχής, και ο σύζυγος της άρρωστης κράτησε την υπόσχεσή του.

Οι διώξεις εναντίον του

Το 1921 ο Βαλεντίν Βόινο-Γιασενέτσκι χειροτονήθηκε ιερέας και αργότερα (1923) επίσκοπος Τασκένδης. Από τότε συνδύαζε ποιμαντικά και ιερατικά καθήκοντα. Παρέμεινε αρχίατρος του Γενικού Νοσοκομείου Τασκένδης, χειρουργούσε καθημερινά και παρέδιδε μαθήματα στην Ιατρική Σχολή, πάντα με το ράσο και το σταυρό του. Από το 1922 και μέχρι την τελευταία του πνοή γνώρισε συλλήψεις, βασανιστήρια, εξορίες και κακουχίες. Φυλακίστηκε και εξορίστηκε συνολικά έντεκα χρόνια. Σε όλο αυτό το διάστημα εξασκούσε την ιατρική, βοηθώντας όσους είχαν ανάγκη.

Οι λόγοι των διώξεών του ήταν, οι γενικοί διωγμοί κατά των Ορθοδόξων και η ιδιαίτερη άρνηση του επισκόπου Λουκά να υποστηρίξει τη «Ζωντανή Εκκλησία», ένα εκκλησιαστικό πραξικόπημα, μέσω του οποίου το σοβιετικό καθεστώς προσπαθούσε να ελέγξει τους πιστούς. Σοβαρό λόγο έπαιξε και η αντιπάθεια ενός κομματικού στελέχους ονόματι Πέτερς, ο οποίος ήθελε να καταδικάσει σε θάνατο κάποιους γιατρούς, που αντιμετώπιζαν κατηγορίες αδιαφορίας απέναντι σε ασθενείς, αλλά στην πολύκροτη δίκη που ακολούθησε δεν τα κατάφερε, εξαιτίας της κατάθεσης του επισκόπου Λουκά. Οι ταλαιπωρίες αυτές ουσιαστικά κατέστρεψαν την υγεία του αγίου Λουκά, ο οποίος τα τελευταία 9 έτη της ζωής του ήταν τυφλός από γλαύκωμα.

Στη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου διεύθυνε το στρατιωτικό νοσοκομείο του Κρασνογιάρσκ, ενώ ήταν και επίσκοπος της πόλης αυτής. Από το 1946 μέχρι το 1961 που πέθανε, ήταν μητροπολίτης της Συμφερούπολης. Παράλληλα το 1947 του απαγορεύθηκε να μιλά στους φοιτητές, σταμάτησαν να τον καλούν στα ιατρικά συμβούλια και τον απέλυσαν από ιατρικό σύμβουλο, επειδή «γνώριζαν ότι δεν είχε καθαρό παρελθόν: φυλακές, εξορίες, κηρύγματα» και επειδή αρνιόταν να πηγαίνει χωρίς το ράσο και το σταυρό του στην εργασία του και σε αυτές τις εκδηλώσεις.Καθώς όμως εκείνος ενδιαφερόταν για τον ανθρώπινο πόνο, έβγαλε ανακοίνωση ότι «δέχεται καθημερινά εκτός Κυριακών και εορτών, κάθε άνθρωπο που θέλει τη βοήθειά του» με αποτέλεσμα να καταφθάνουν στο διαμέρισμά του καθημερινά αμέτρητοι άνθρωποι απ’ όλη την Κριμαία.

Η κοίμηση

Εκοιμήθη στις 11 Ιουνίου 1961. Η σορός του Αρχιεπισκόπου τέθηκε σε λαϊκό προσκύνημα. Οι αρχές αρχικά απαγόρευσαν την εκφορά του νεκρού από τους κεντρικούς δρόμους της πόλης μέχρι το κοιμητήριο του Ναού των Αγίων Πάντων, πράγμα που προκάλεσε λαϊκή αγανάκτηση. Τελικά οι αρχές υποχώρησαν και η εκφορά έγινε στις 13 Ιουνίου. Στις 17 Μαρτίου 1996 έγινε η ανακομιδή των λειψάνων του από τον αρχιεπίσκοπο Λάζαρο και μέλη της ερευνητικής επιτροπής που ασχολείτο με τη ζωή, τα έργα και τα θαύματα του, και στις 20 Μαρτίου μεταφέρθηκαν στο Ναό της Αγίας Τριάδας. Αναφέρεται ότι την ανακομιδή παρακολούθησαν 40.000 άτομα. Λέγεται ότι κατά την ανακομιδή σταμάτησε με θαυματουργό τρόπο αμέσως ο δυνατός άνεμος που φυσούσε εκείνη την ώρα· επίσης, μαρτυρούνται θεραπείες πασχόντων κατά το τριήμερο μεταξύ 17 και 20 Μαρτίου. Στις 24-25 Μαΐου 1996 έγιναν μεγάλες εορταστικές εκδηλώσεις για την ανακήρυξή του σε άγιο από το Πατριαρχείο της Ρωσίας. Η μνήμη του τιμάται στις 11 Ιουνίου.

Υπάρχουν πολλές καταγεγραμμένες μαρτυρίες ανθρώπων, που είχαν ασθενήσει και φέρονται να δέχτηκαν τη λυτρωτική βοήθεια του Αγίου Λουκά μετά την κοίμησή του. Πολλοί και πολλές ασθενείς μαρτυρούν, ότι προσευχήθηκαν σε αυτόν, ασπάσθηκαν την εικόνα του ή επισκέφθηκαν τον τάφο του για να ζητήσουν βοήθεια σε ζητήματα υγείας που τους ταλαιπωρούσαν και βεβαιώνουν ότι οι εκκλήσεις τους εισακούστηκαν. Οι μαρτυρίες δεν προέρχονται μόνο από την Κριμαία, αλλά και από άλλα μέρη του κόσμου, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα